

Suomen kestävän kasvun ohjelma

**Kansa-koulu 4.0 –
Sosiaalialan kirjaamisosaamisen
vahvistaminen verkossa ja verkostoissa
Täydennetty hankesuunnitelma**

VASSO - Varsinais-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus

25.3.2022

Euroopan unionin rahoittama –
NextGenerationEU

Sisällysluettelo

1	Hankkeen tarve ja rajaukset muihin kehittämishankkeisiin _____	3
2	Kohderyhmä _____	5
3	Hankkeen tavoitteet _____	6
4	Toteutus _____	7
4.1	Aikataulu _____	7
4.2	Toimenpiteet _____	7
5	Tuotokset, tulokset ja vaikutukset _____	11
6	Hankkeen hallinnointi _____	11
6.1	Hankkeen toimijat ja organisoituminen _____	11
6.1.1	Ohjausryhmä _____	13
6.1.2	Keskeiset sidosryhmät _____	13
6.2	Hankkeen resurssit _____	14
6.2.1	Hankeroolit _____	15
6.3	Viestintä _____	15
7	Seuranta ja arviointi _____	17
7.1	Riskit ja niihin varautuminen _____	18

1 Hankkeen tarve ja rajaukset muihin kehittämishankkeisiin

Hankkeen tausta ja lähtökohdat

Sosiaalihuollon palvelut koskettavat suurinta osaa väestöstä jossain elämänkaaren vaiheessa. Vain palveluja järjestävien organisaatioiden ja palveluja toteuttavien ammattilaisten riittävällä osaamisella voidaan varmistaa, että asiakkaat saavat tarpeisiinsa vastaavia ja laadukkaita palveluja.

Palvelujen vaikuttavuuden seuraaminen ja palvelukokonaisuuksien resurssiviisas johtaminen edellyttävät ajantasaista, oikea-aikaista ja aidosti käytettävissä olevaa tietoa päätöksenteon ja työskentelyn tueksi. Sosiaalipalveluissa syntyvä asiakastieto ja sosiaalihuollossa työskentelevien ammattilaisten kirjaamisosaaminen ovat avainasemassa tässä kokonaisuudessa.

Sosiaalihuollon toimintaympäristö on parhaillaan suuressa muutoksessa. Sosiaali- ja terveydehuollon uudistus etenee ja uusien hyvinvointialueiden toiminta käynnistyy, mikä luo uudenlaisia vaatimuksia toimintatapojen yhtenäistämiseksi, palvelujen kustannusvaikuttavalle järjestämiselle sekä henkilöstön osaamiselle.

Terveydenhuoltoon verrattuna sosiaalihuollon asema, rooli ja näkyvyys ovat olleet ohuita sote-uudistuksen valmistelussa. Sosiaalialan työn sisältöjä tulee jatkossa avata ja tehdä näkyvämmiksi sekä ymmärrettävämmiksi.

Sosiaalipalvelujen toiminnallisen kehittämisen tulee kulkea rinnakkain sosiaalialan tiedontuotannon ja tiedonhallinnan kehittämisen kanssa. Kehittämistyössä tulee huomioida sosiaalialan erityispiirteet, kuten moninaisuus ja laaja-alaisuus, etiikka ja harkintavalta, julkisen vallan käyttö ja viranomaisvastuu sekä yhteiskunnallinen perustehtävä hyvinvoinnin ja sosiaalisen turvallisuuden edistäjänä sekä eriarvoisuuden vähentäjänä.

Sosiaalihuollon kirjaamisen erityispiirteet, kuten kirjaamisen kertomuksellisuuden suhde rakenteisuuteen, on pystyttävä huomioimaan entistä paremmin. Sosiaalihuollon tiedontuotannon tulee jatkossa vastata hyvinvointialueiden oman ja yhteisen (YTA) toiminnan kehittämisen vaatimuksia sekä kansallista tahtotilaa.

Sote-uudistus, lainsäädäntömuutokset ja valtakunnallisen sosiaalihuollon tiedonhallinnan kehittämistyön eteneminen edellyttävät organisaatioilta osaamisen jatkuvaa kehittämistä ja päivittämistä.

Sekä hyvinvointialueet että sosiaalihuollon yksityiset palveluntuottajat ovat valmistautuneet tuleviin sote-muutoksiin ja Kanta-palvelujen käyttöönottoon vaihtelevasti. Osaamista ja osaamisen tukea tarvitsevat sekä johtajat, esihenkilöt että työntekijät. Eri rooleissa työskenteleviltä ammattilaisilta vaaditaan erilaista osaamista, mutta keskeistä on, että kaikki ymmärtävät tulevat muutokset sekä muutosten yhteyden ja vaikutuksen omaan työhön.

Kansa-koulu 4.0 -hanke tarjoaa hyvinvointialueille ja yksityisille palveluntuottajille tukea kirjaamisen kehittämiskokemusten luomiseen sekä kirjaamisosaamisen vahvistamiseen aikaisemmissa Kansa-koulu -hankkeissa kertyneen kokemuksen ja näkemyksen pohjalta.

Aiemmassa kehittämistyössä saatujen kokemusten hyödyntäminen

Sosiaalihuollon kirjaamisosaamista on kehitetty ja viety eteenpäin sosiaalialan osaamiskeskusten yhteisillä Kansa-koulu -hankkeilla vuodesta 2015 alkaen. Hankkeissa on rakennettu sosiaalihuollon kirjaamisen ydinteemoja ja reunaehtoja käsittelevä valmennuskokonaisuus, jossa huomioidaan aihepiiriä koskeva

lainsäädäntö. Hankkeissa on valmennettu sosiaalialan kirjaamisasiantuntijoita sekä pyritty vahvistamaan sosiaalihuollon organisaatioiden kirjaamisosaamista verkostoyön keinoin. Nyt haettavassa hankkeessa käytetään ja jatkokehitetään Kansa-koulu III -hankkeessa tuotettua Kirjaamisfoorumi -verkkovalmennuskonseptia sekä Verkostofoorumi -verkostotyökonseptia.

Kansa-koulu III -hankkeen loppuraporttiin on kirjattu huomioita jatkokehittämisestä. Raportissa todetaan, että pelkkä uusien kirjaamisasiantuntijoiden valmentaminen ei riitä, vaan jatkossa on kiinnitettävä enemmän huomiota myös valmennettujen asiantuntijoiden tukemiseen, asiantuntijoiden osaamisen hyödyntämiseen sekä alueelliseen ja valtakunnalliseen verkostoitumiseen. Kirjaamisasiantuntija-valmennuksen sisällöissä taas on huomioitava eri kohderyhmien erityistarpeet entistä paremmin.

Kirjaamisosaaminen vaatii jatkuvaa päivittämistä. Kirjaamiskäytäntöjen kehittäminen, toteuttaminen ja juurruttaminen edellyttävät organisaatioiden omien kirjaamisen tukirakenteiden ja kehittämistyön koordinaation varmistamista, alueiden erityispiirteiden tunnistamista sekä vahvaa yhteistyötä hyvinvointialueiden ja valtakunnallisten toimijoiden kanssa.

Edellä kuvattu työ saatetaan alkuun Kansa-koulu 4.0 -hankkeen avulla. On selvää, että pidemmällä aikavälillä kirjaamisosaamisen kehittäminen ja ylläpitäminen vaativat jatkuvaa, asianmukaista resursointia osaksi niin sosiaalialan osaamiskeskusten perustyötä kuin hyvinvointialueiden ja yksityisten tuottajien toimintaa.

Sosiaalialan osaamiskeskukset ovat tehneet pitkäjänteistä työtä sosiaalialan kehittämiseksi kuntien ja maakuntien tarpeista käsin jo yli 20 vuoden ajan. Osaamiskeskuksista on samalla tullut myös tiedonhallinnan kehittämisen asiantuntijoita. On tärkeää huolehtia, että tämä osaaminen ei katoa, vaan osaamiskeskusverkosto voi jatkossakin toimia parhaalla mahdollisella tavalla sosiaalihuollon kirjaamisen ja tiedonhallinnan kehittäjänä.

Yhteydet muihin kehittämishankkeisiin

Kehittämistyön onnistuminen edellyttää kiinteän yhteyden rakentamista alueiden keskeisiin kehittämishankkeisiin. Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmissa tehdään alueellista palvelujen sisällöllistä kehittämistä. Vuoden 2021 lopussa päättyneissä rakenneuudistushankkeissa tehtyä kehittämistyötä jatketaan alueilla eri tavoin. Jatkokehittämistä on esimerkiksi suunniteltu osaksi Tulevaisuuden sote-keskus -ohjelman täydennysrahoitusta tai myöhemmin haettavaksi tulevaa Suomen kestävän kasvun ohjelmaa (RRF).

Tulevien hyvinvointialueiden valmistelua tehdään vuonna 2022 yhä kiihtyvällä tahdilla, ja on tärkeää, että yhteistyön mahdollisuudet tunnistetaan ja hyödynnetään. Yhteistyön luominen hankekehittämisen ja alueille muodostuvien kehittämisrakenteiden kanssa on kirjaamisosaamisen jatkuvuuden turvaamisen kannalta aivan oleellista. Yhteistyön avulla voidaan välttyä päällekkäiseltä työltä sekä varmistaa, että hankkeessa ja alueilla tehdään samansuuntaista ja toisiaan tukevaa kehittämistyötä.

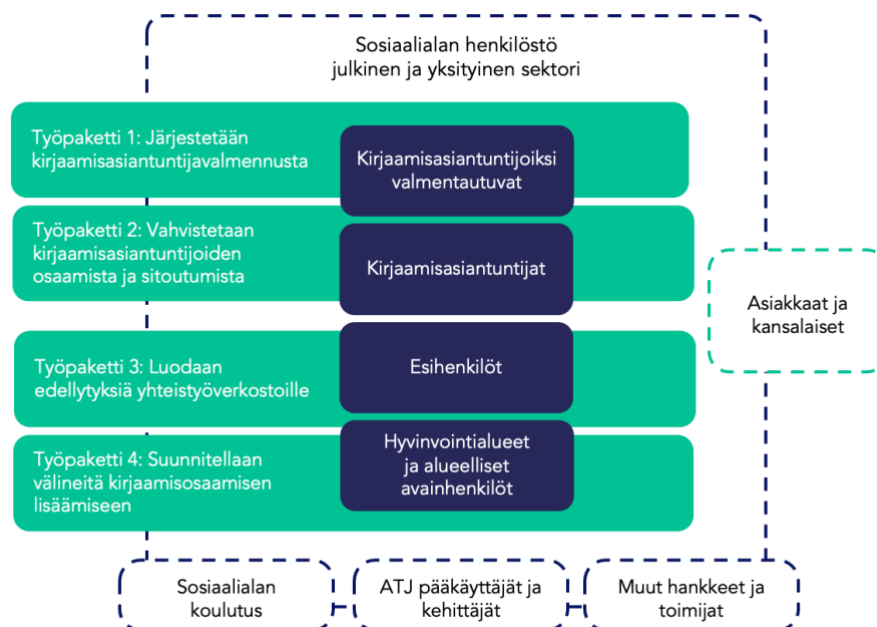
Tärkeimpiä yhteistyökumppaneita kansallisista kehittämishankkeista ja -projekteista ovat Sosiaali- ja terveysministeriön (STM) Toivo-ohjelma sekä Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) rakenteisen kirjaamisen tuen kehittämistyö. Kansa-koulu 4.0 -hankkeen onnistuminen edellyttää aktiivista ja vastavuoroista yhteistyötä kansallista kehittämistyötä ohjaavien ja linjaavien tahojen kanssa sekä suomen- että ruotsinkielisten kirjaamisasioiden edistämiseksi.

Kansa-koulu III –hankkeen järjestämiin asiantuntijavalmennuksiin osallistuneilta ammattilaisilta kerättiin mittava vastausaineisto, jota pyritään hyödyntämään korkeakoulujen sosiaalialan tutkimuksessa esimerkiksi sosiaalityön valtion tutkimusrahoituksen turvin. Tutkimuksellinen yhteistyö on ollut tärkeää aikaisemmissa Kansa-koulu -hankkeissa ja sitä tullaan vahvistamaan entisestään.

2 Kohderyhmä

Kansa-koulu 4.0 -hankkeen kohderyhmät (kuvio 1) sijoittuvat sosiaalialan toimintakentälle. Laajasti ymmärrettynä Kansa-koulu 4.0 -hankkeen kohderyhmää ovat sosiaalialan suomen- ja ruotsinkielinen henkilöstö sekä julkisella että yksityisellä sektorilla.

Sosiaalihuollon eri palvelutehtävissä toimivat työntekijät ovat velvollisia käsittelemään ja kirjaamaan työtehtäviensä nojalla sosiaalihuollon asiakas- ja potilastietoja. Työntekijöiden koulutustausta, kirjaamisosaamisen taso ja kiinnostus kirjaamista kohtaan vaihtelevat.

Kuvio 1. Kohderyhmät.

Yhden hankkeen kohderyhmistä muodostavat kirjaamisasiantuntijat ja kirjaamisasiantuntijoiksi valmentautuvat sosiaalialan ammattilaiset niin julkisissa kuin yksityisissä organisaatioissa. Heille tarjotaan hankkeessa kirjaamisasiantuntijavalmennusta ja kirjaamisasiantuntijoille suunnattua verkostotoimintaa.

Toinen hankkeen kohderyhmistä ovat kirjaamisasiantuntijoiden esihenkilöt, jotka ovat oleellisessa asemassa kirjaamiskäytäntöjen juurruttamisessa ja kirjaamisasiantuntijoiden hyödyntämisessä. Oman kohderyhmänsä muodostavat myös hyvinvointialueiden alueelliset yhteys- ja avainhenkilöt.

Hankkeen välillisiin kohderyhmiin kuuluvat sosiaalialan koulutusorganisaatiot sekä asiakastietojärjestelmien pääkäyttäjät ja kehittäjät, jotka voivat hyödyntää hankkeen tuottamaa materiaalia omassa työssään. Mahdollisuuksien mukaan heitä otetaan mukaan asiantuntijavalmennukseen. Välilliseksi kohderyhmiksi mielletään myös muut

sosiaalialan kehittämishankkeet ja toimijat, joiden kehittämistoiminta kohdentuu kirjaamisen käytäntöihin.

Kaikki hankkeen kohderyhmät hyötyvät hankkeessa tuotettavasta avoimesta materiaalista. Laajimman välillisen kohderyhmän muodostavat sosiaalihuollon asiakkaat eli kansalaiset, joiden tietoja kirjataan sosiaalihuollossa entistä asiakaslähtöisemmin.

Työ- ja elinkeinoministeriön mukaan sosiaalihuollossa toimi vuonna 2020 noin 143 000 asiakastyötä kirjaavaa ammattilaista julkisissa organisaatioissa sekä noin 81 000 kirjaavaa ammattilaista yrityksissä ja järjestöissä (TEM 2021. [Katsaus sote-alan työvoimaan](#)). Aiemmissa hankkeissa on valmennettu yhteensä 3965 kirjaamisasiantuntijaa, joista 3133 kuului edelleen kirjaamisasiantuntijoiden verkostoon tammikuussa 2022.

Asiantuntijoiden määrän kasvattaminen on yhä ajankohtaista, mutta tavoitemäärä suhteutetaan lyhyeen hanke aikaan. Olennaista on keskittyä nykyisille kirjaamisasiantuntijoille tarjottavaan tukeen verkostojen pitovoiman varmistamiseksi ja kirjaamiskehittämisen jatkuvuuden turvaamiseksi.

Kansa-koulu-hankkeissa on systemaattisesti kerätty kohderyhmien tarpeita ja arviointitietoa aiemmasta toiminnasta. Nämä koosteet ja tulevassa hankkeessa kerättävä uusi tarve- ja arviointitieto ohjaavat hankkeen suunnittelua ja toteutusta myös jatkossa.

3 Hankkeen tavoitteet

Kansa-koulu 4.0 -hankkeen tavoitteena on tukea kirjaamiskäytäntöjen kehittämisen rakenteiden muodostamista ja siten vahvistaa kirjaamisen asemaa sosiaalihuollon tiedonhallinnan kokonaisuudessa. Kansa-koulu III -hanke toi kirjaamisvalmennukset digiaikaan, ja nyt Kansa-koulu 4.0 -hanke luo pohjaa kirjaamisen kehittämiselle pilotoimalla monitasoisia yhteistyömalleja digitaalisella foorumilla.

Tavoite jakautuu kahteen osatavoitteeseen:

1. Sosiaalihuollon organisaatioissa toimii osaavia ja sitoutuneita kirjaamisasiantuntijoita.
2. Sosiaalihuollossa tehdään alueellista yhteistyötä kirjaamiskäytäntöjen kehittämiseksi hyödyntämällä hankkeen tarjoamia välineitä.

Pidemmillä aikavälillä Kansa-koulu -hankkeissa ja sosiaalialan osaamiskeskuksissa tehtävä kehittäminen tähtää tavoitelaan, jossa kirjaamiskäytäntöjen soveltaminen ja kehittäminen ovat jatkuvaa sekä systemaattista toimintaa kaikissa sosiaalihuollon organisaatioissa. Tarkoituksena on, että työ on valtakunnallisesti yhtenäistä ja työssä hyödynnetään valmennettujen kirjaamisasiantuntijoiden osaamista.

Tämän tavoitteen saavuttamiseksi sosiaalialan osaamiskeskuksien tarvitsevat jatkossa riittävän resurssoinnin. Kansa-koulu 4.0 -hankkeessa tehdään pohjatyötä ja suunnittelua tämän tavoitteen saavuttamiseksi. Visiona on, että Kansa-koulu on tulevaisuudessa arvostettu brändi ja tunnettu sosiaalihuollon kirjaamisaosaamisen kehittäjä.

Kirjaamisen toimintamalleja uudistamalla sosiaalialan ammattilaiset saavat käyttöönsä uusia työkaluja ja malleja. Lisäksi kirjaamisen asiakaslähtöisyyteen ja asiakkaiden osallisuuteen kiinnitetään entistä enemmän huomiota. Pidemmän aikavälin hyötynä myös työskentelyolosuhteet ja työhyvinvointi parantuvat. Rakenteisen kirjaamisen

käytäntöjen myötä myös tiedonkulku helpottuu ja monialainen yhteistyö tulee mahdolliseksi.

Uusien toimintamallien, innovaatioiden ja teknologioiden avulla palvelujärjestelmän tehokkuus paranee. Kansa-koulu 4.0 -hankkeen tavoitteena on ottaa aiempaa laajemmin käyttöön digitaalinen oppimisalusta, jonka käyttöä pilotoitiin jo Kansa-koulu III -hankkeessa. Lisäksi alueiden mahdollisuudet hyödyntää uudenlaisia digitaalisia ratkaisuja paranevat, kun ymmärrys kirjaamisosaamisen merkityksestä tiedontuotannossa kirkastuu.

Kaikessa sosiaalialan kehittämistyössä on myös olennaista muistaa henkilöstön osaamisen vahvistaminen. Uusien käytäntöjen kehittäminen vaatii selkeää näkymää yhteisestä tavoitteesta sekä avointa keskustelua työyhteisöjen sisällä.

4 Toteutus

4.1 Aikataulu

Kansa-koulu 4.0 -hanke etenee taulukossa 1 kuvatun alustavan työsuunnitelman mukaisesti.

Toimenpiteet ja tuotokset	5	6	7	8	9	10	11	12
Työpaketti 1. Järjestetään kirjaamisasiantuntijavalmennusta								
Tarvekartoitus								
Valmennusmateriaalin päivittäminen								
Valmennuksen toteuttaminen								
Työpaketti 2. Vahvistetaan kirjaamisasiantuntijoiden osaamista ja sitoutumista								
Verkostofoorumien rakentaminen								
Verkostofoorumien toteutus								
Työpaketti 3. Luodaan edellytyksiä yhteistyöverkostoille								
Yhteistyöverkostojen muodostaminen								
Esihenkilöiden tavoittaminen								
Yhteistyö aluehankkeiden kanssa								
Työpaketti 4. Suunnitellaan välineitä kirjaamisosaamisen lisäämiseen								
Avoimen materiaalin päivittäminen								
Peruskurssin suunnittelu								

Taulukko 1. Hankkeen toimenpiteiden ja tuotosten alustava aikataulu.

4.2 Toimenpiteet

Hankkeen toimenpiteet kohdistetaan Suomen kestävän kasvun ohjelman pilarin 4 investointiin 3 "Vahvistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon kustannusvaikuttavuutta tukevaa tietopohjaa ja vaikuttavuusperusteista ohjausta".

Tavoite 1: Sosiaalihuollon organisaatioissa toimii osaavia ja sitoutuneita kirjaamisasiantuntijoita

Työpaketti 1: Järjestetään kirjaamisasiantuntijavalmennusta

Työpaketin tavoitteena on valmentaa uusia kirjaamisen kehittämiseen sitoutuneita kirjaamisasiantuntijoita. Toimenpiteet toteutetaan suomen- ja ruotsinkielisesti.

Nykytilan ja tarpeen kartoitus

Asiantuntijavalmennusten kohdentamiseksi kartoitetaan julkisissa ja yksityisissä organisaatioissa toimivien kirjaamisasiantuntijoiden määrää sekä organisaatioiden tarpeita uusille asiantuntijoille. Kartoituksessa hyödynnetään muun muassa kirjaamisasiantuntijaverkostojen tietoja sekä sähköisiä kyselytyökaluja.

Yksi kartoituksen tavoitteista on löytää henkilöitä, jotka ovat kiinnostuneita ja sitoutuneita toimimaan organisaatioidensa kirjaamisasiantuntijoina. Henkilökohtainen sitoutuminen ei kuitenkaan riitä, vaan on tärkeää varmistaa myös organisaatioiden ja esihenkilöiden sitoutuminen kirjaamiskäytäntöjen kehittämisen resursointiin ja tukeen. Erityistä huomiota kiinnitetään ruotsinkielisten kohderyhmien tavoittamiseen ja nykytilan ymmärtämiseen.

Materiaalin ja valmennuksen suunnittelu sekä päivittäminen

Kansa-koulu -hankkeissa tuotettua oppimateriaalia päivitetään. Materiaalien päivittämisessä tehdään tarvittaessa yhteistyötä THL:n Sosiaalihuollon tieto ja tiedonhallinta -tiimin sekä Kelan sosiaalihuollon Kanta-palvelujen asiantuntijoiden kanssa. Päivitettyä oppimateriaalia hyödynnetään Kansa-koulu 4.0 -hankkeen järjestämissä kirjaamisasiantuntijavalmennuksissa.

Kirjaamisasiantuntijavalmennus

Hankkeen tuottama kirjaamisasiantuntijavalmennus järjestetään Kirjaamisfoorumissa, joka on Kansa-koulu III -hankkeessa kehitetty digitaalinen oppimisympäristö. Kirjaamisfoorumi mahdollistaa osallistujien itsenäisen opiskelun omien aikataulujen ehdoilla. Hyväksytyin suorituksen jälkeen valmennuksesta valmistuneet kirjaamisasiantuntijat liitetään kirjaamisasiantuntijaverkostoon.

Oppimisympäristön pohjana toimiva ohjelmisto hankitaan SaaS-palveluna (Software as a Service). Hanke ei rakenna, omista tai ylläpidä omaa teknistä alustaa, vaan käytettävä ohjelmisto vuokrataan ulkoiselta palveluntuottajalta.

Työpaketti 2: Vahvistetaan kirjaamisasiantuntijoiden osaamista ja sitoutumista

Työpaketin tavoitteena on vahvistaa kirjaamisasiantuntijoiden osaamista sekä edistää asiantuntijoiden sitoutumista asiantuntijarooliinsa. Tärkeimmät toimenpiteet ovat olemassa olevien kirjaamisasiantuntijoiden kartoittaminen, asiantuntijoiden osaamistarpeiden selvittäminen sekä asiantuntijoiden kutsuminen mukaan Verkostofoorumissa järjestettävään verkostotyöskentelyyn. Toimenpiteet toteutetaan suomen- ja ruotsinkielisesti.

Olemassa olevien kirjaamisasiantuntijoiden kartoitus

Kirjaamisasiantuntijoiden rekisteri päivitetään hankkeen alussa ajan tasalle. Hankkeen aikana seurataan asiantuntijoiden aktiivisuutta sekä arvioidaan asiantuntijoiden sitoutumista pitkäjänteiseen työskentelyyn. Tavoitteena on tunnistaa aktiivisia ja sitoutuneita asiantuntijoista sekä selvittää mahdollisia kirjaamisasiantuntijuuden katvealueita. Kirjaamisasiantuntijoiden rekisteriä täydennetään tarvittaessa henkilöillä, jotka ovat haluamattaan pudonneet kirjaamisasiantuntijaverkostosta esimerkiksi työpaikan vaihtumisen yhteydessä.

Verkostotyöskentely

Kirjaamisasiantuntijat kutsutaan Verkostofoorumiin, joka on Kansa-koulu III -hankkeessa kehitetty digitaalisen verkostotyöskentelyn toimintamalli. Verkostofoorumin järjestämisessä hyödynnetään Kansa-koulu III- hankkeessa tehdystä pilotoinnista

saatuja kokemuksia. Tavoitteena on rakentaa sosiaalialan hektiseen työkuulttuuriin sopiva verkostotyön tapa. Verkostofoorumin avulla on tarkoitus vahvistaa kirjaamisasiantuntijoiden asiantuntijaidentiteettiä sekä aktivoida asiantuntijoita kehittämään omaa osaamistaan.

Verkostofoorumilla kirjaamisasiantuntijoille tarjotaan ajankohtaista tietoa kirjaamiseen ja tiedonhallintaan liittyvistä teemoista. Verkostofoorumi luo tilan verkostoitumiselle, vertaiskehittämiseksi sekä toimintamallien ja kokemusten jakamiselle. Asiantuntijat voivat yhdessä esimerkiksi käsitellä kirjaamiseen liittyviä erityiskysymyksiä ja reflektoida palvelutehtäväkohtaisia tulkintoja.

Verkostofoorumille tullaan jakamaan vertaistukea ja oppimaan yhdessä. Verkostotyöskentelyssä kiinnitetään erityistä huomiota asiantuntijoiden sitouttamiseen verkostotyöskentelyyn. Verkostofoorumin lisäksi hanke voi järjestää myös muunlaisia verkostotapaamisia ja lisätä näin kirjaamista kehittävien toimijoiden vuoropuhelua.

Tavoite 2: Sosiaalihuollossa tehdään alueellista yhteistyötä kirjaamiskäytäntöjen kehittämiseksi hyödyntämällä hankkeen tarjoamia välineitä

Työpaketti 3: Luodaan edellytyksiä yhteistyöverkostoille

Kirjaamiskäytäntöjen onnistunut kehittäminen, toteuttaminen ja juurruttaminen edellyttävät, että hyvinvointialueiden ja organisaatioiden omat kirjaamisen tukirakenteet sekä kehittämistyön koordinaatio varmistetaan riittävällä resursoinnilla. Tärkeässä roolissa on myös yhteistyö palvelunjärjestäjien ja -tuottajien välillä.

Työpaketin tavoitteena on tarjota tukea hyvinvointi- ja YTA-alueille käytäntöjen kehittämisessä kohti suunnitelmallista rakennetta. Sosiaalihuollon tiedontuotannon tulee vastata kansallista tahtotilaa sekä hyvinvointialueiden toiminnan kehittämiseen liittyviä vaatimuksia. Tavoitteen saavuttamiseksi on tärkeää, että ajantasaista tietoa sosiaalihuollon tiedonhallinnasta ja kirjaamisesta on saatavilla. Työpaketin toteutuksessa huomioidaan myös ruotsinkielisten alueiden tarpeet.

Kypsyystasojen selvittäminen

Hyvinvointialueet ovat erilaisia ja tämä vaikuttaa yhteistyöhön: selvitetään alueiden kypsyystaso

- Onko verkostot kirjaamisasiantuntijoille, pääkäyttäjille?
- Onko kirjaamisasiantuntijoiden rooli ja tehtävät määritelty?
- Ovatko kansalliset rakenteet käytössä?
- Onko suunnitelma kehittämiseen? Onko olemassa kirjaamisen edistäjiä? Onko kirjaamista mainittu strategiassa?
- Onko toimintamalleja tai käytäntöjä kehittämiseen? Tapahtuma- tai työpajakokonaisuuksia?

Avainhenkilöistä muodostettavat yhteistyöverkostot

Tavoitteena on löytää sellaisia avainhenkilöitä, jotka toimivat työtehtävänsä perusteella kirjaamisen kehittämisen edistämiseksi omassa organisaatiossaan tai laajemmalla hyvinvointialueellaan. Näille avainhenkilöille tarjotaan mahdollisuus osallistua alueellisen yhteistyöverkoston toimintaan. Hyvien toimintamallien ja käytäntöjen jakaminen sekä alueellisen yhteistyön vahvistaminen luovat edellytyksiä muutokselle. Hankkeessa järjestetään tarpeen mukaan erilaisia verkostotapaamisia sekä lisätään kirjaamista kehittävien toimijoiden vuoropuhelua.

Tuetaan hyvinvointialueita koordinoimaan avainhenkilöiden avulla kirjaamiskäytäntöjen uudistamista. Tuodaan hyvinvointialue yhteen tekemään yhdessä kehittämistä.

- Puuttuvien avainhenkilöiden kartoittaminen, kutsutaan mukaan yhteistyöhön
- Verkostotapaamiset: ajankohtainen tieto, ohjeiden, määräysten ja lakimuutosten tulkitseminen
- Tuetaan hyvinvointialueita tekemään suunnitelma kirjaamiskäytäntöjen kehittämisestä
 - Miten uudet käytännöt viedään konkretiaan, mitä pitäisi edistää, mistä aloitetaan
 - Mikä kirjaamisasiantuntijoiden rooli on?
 - Kehittämisen resursoinnin suunnittelu ja hankkeistaminen
 - Miten johto tukee, kuka ottaa vastuun?
 - Työpaketti 4 välineiden käyttöön ottaminen
 - Palvelutuottajien kanssa tehtävä yhteistyö: mitä vaaditaan kirjauksilta

Esihenkilöiden tavoittaminen ja motivointi

Esihenkilötason sitouttaminen kirjaamiskäytäntöjen kehittämiseen on olennaista, sillä sosiaalipalvelujen toiminnallisen kehittämisen tulee kulkea rinnakkain sosiaalialan tiedontuotannon ja tiedonhallinnan kehittämisen kanssa.

Esihenkilöille tarjotaan tietoa kirjaamisosaamisen ja -käytäntöjen suhteesta tiedontuotantoon ja tiedolla johtamiseen. Esihenkilöille tarjotaan myös mahdollisuus osallistua hankkeen toimintaan. Näillä toimenpiteillä lisätään myös esihenkilöiden ymmärrystä kirjaamisasiantuntijoiden osaamisesta ja luodaan edellytyksiä kirjaamisen kehittämistä koskevalle yhteistyölle ja verkostoitumiselle.

Yhteistyö aluehankkeiden kanssa

Kehittämistyön onnistuminen edellyttää kiinteän yhteyden rakentamista alueiden keskeisiin kehittämishankkeisiin. Yhteistyön mahdollisuudet pyritään tunnistamaan ja hyödyntämään.

Työpaketti 4: Suunnitellaan välineitä kirjaamisosaamisen lisäämiseen

Työpaketin tavoitteena on selvittää, minkälaisia välineitä sosiaalialan organisaatiot tarvitsevat kirjaamisosaamisen vahvistamiseen. Työpaketissa tuotetaan kaikille avointa ja helppokäyttöistä materiaalia sosiaalihuollon kirjaamisen ja sosiaalihuollon tiedonhallinnan kehittämisen tueksi.

Pohjana toimii aiemmissa Kansa-koulu -hankkeissa tuotettu materiaali, jota päivitetään hankkeen toimintakauden ajan. Materiaali rakentuu sosiaalihuollon ja kirjaamisen kansallisten ohjeistusten sekä sosiaalialan yleisten ammattikäytäntöjen pohjalle, tukien näin ollen myös kirjaamisen valtakunnallisesti yhtenäisten linjojen rakentumista.

Materiaalin levittämisessä huomioidaan tekijänoikeudet ja materiaaleihin sovelletaan CC-BY-NC 4.0 -lisenssiä. Suomen- ja ruotsinkielinen materiaali tulee saataville hankkeen verkkosivuille, osoitteeseen www.kirjaamisfoorumi.fi.

Osana työpakettia laaditaan myös suunnitelma kirjaamisen avoimen peruskurssin sisällöstä ja toteutuksesta.

5 Tuotokset, tulokset ja vaikutukset

Hankkeen työpaketeissa syntyy tuotoksia, joiden tulokset ja vaikutukset on esitelty taulukossa 2.

Työpaketit	Tuotokset	Tulokset	Vaikutukset
Työpaketti 1. Järjestetään kirjaamisiasiantuntija-valmennusta	Kartoitettu nykytilanne ja tarve Valmennusmateriaali Asiantuntijavalmennus	Kirjaamisiasiantuntijoiden määrän lisääntyminen erityisesti tunnistetuilla katvealueilla	Kirjaamisosaaminen lisääntyy sosiaalihuollon organisaatioissa
Työpaketti 2. Vahvistetaan kirjaamisiasiantuntijoiden osaamista ja sitoutumista	Verkostofoorumi Toimintaan osallistuneiden asiantuntijoiden määrä	Kirjaamisiasiantuntijoiden osaaminen ja sitoutuminen lisääntyy ja rooli selkeytyy	Sosiaalialan työntekijöiden kirjaamiskäytännöt yhdenmukaistuvat ja ovat laadukkaita
Työpaketti 3. Luodaan edellytyksiä yhteistyöverkostoille	Yhteistyöverkostot Mahdolliset yhteistyötilaisuudet	Kirjaamista kehittävien avainhenkilöiden ja esihenkilöiden yhteistyö ja verkostoituminen lisääntyy	Tietoisuus kansallisesta tahtotilasta lisääntyy alueilla Sosiaalialan tiedonhallinnan kehittäminen kulkee rinnakkain sosiaalipalvelujen toiminnallisen kehittämisen kanssa.
Työpaketti 4. Suunnitellaan välineitä kirjaamisosaamisen lisäämiseen	Avoin materiaali kaikkien käyttöön Suunnitelma kirjaamisen peruskurssista	Avoin materiaali on ajantasaista ja se on helposti otettavissa käyttöön ja sovellettavissa eri organisaatioihin	Sosiaalihuollon kirjaamisen laatu paranee ja sosiaalialan työ tulee näkyvämmäksi

Taulukko 2. Hankkeen työpaketit, tuotokset, tulokset ja vaikutukset

Hankkeessa tehty työ edistää entistä yhdenmukaisempia kirjaamiskäytäntöjä, mikä edesauttaa välillisesti myös organisaatioiden liittymistä Sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon sekä arkiston käyttöönottoa. Yhdenmukaisen kirjaaminen synnyttää laadukasta ja yhteismitallista asiakastietoa, jota voidaan hyödyntää palvelujärjestelmän johtamisessa, arvioinnissa ja kehittämisessä niin alueellisesti kuin valtakunnallisestikin.

6 Hankkeen hallinnointi

6.1 Hankkeen toimijat ja organisoituminen

Hankkeen hallinnoijana toimii Varsinais-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Oy VASSO Ab, jonka toimitusjohtaja toimii hankkeen vastuuhenkilönä. Vastuuhenkilö valvoo hallinnoijan edustajana hankkeen toteutusta, vastaa hankkeen toimintaedellytyksistä sekä neuvottelee hankkeen rahoitukseen liittyvistä kysymyksistä rahoittajan kanssa. Vastuuhenkilö vastaa hankejohtajan rekrytoimisesta ja toimii tämän esihenkilönä.

Hankkeen osatoteuttajat ovat

- Ab Det finlandssvenska kompetenscentret inom det sociala området FSKC
- Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus ISO
- Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Socom Oy
- Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Koske
- Länsi- ja Keski-Uudenmaan sosiaalialan osaamiskeskus Sosiaalitaito Oy
- Pohjanmaan maakuntien sosiaalialan osaamiskeskus SONet BOTNIA

- Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Poske
- Päijät-Hämeen ja Itä-Uudenmaan sosiaalialan osaamiskeskus Verso
- Pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskus Socca
- Sosiaalialan osaamiskeskus Kanta-Hämeessä, Pirkanmaalla ja Satakunnassa Pikassos Oy

Hankkeen hallinnoijan ja osatoteuttajien tehtävät ja vastuut määritellään tarkemmin hankkeen alkaessa tehtävässä yhteistyösopimuksessa, joka tehdään rahoittajan ohjeiden mukaisesti.

Valtioavustuksen jakautuminen osatoteuttajille

Jokaiseen sosiaalialan osaamiskeskukseen rekrytoidaan hankkeen toimenpiteitä toteuttava aluekoordinaattori. Hankehallinnoja vastaa ostopalvelujen hallinnoinnista

Koko hankkeen talousarvio on 700 000 € (hankehakemuksen liite 3). Haettava valtionavustus on 100 % kokonaiskustannuksista. Osatoteuttajien kustannuksien jakautuminen on kuvattu taulukossa 3.

Hankkeen toteuttajat	% osuus	Kustannukset
Varsinais-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus VASSO	27	189 500
Det finlandssvenska kompetenscentret inom det sociala området FSKC	8	56 000
Itä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus ISO	7,4	52 100
Kaakkois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Socom	7,3	51 000
Keski-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Koske	7,3	51 000
Länsi- ja Keski-Uudenmaan sosiaalialan osaamiskeskus Sosiaalitaito	5,9	41 900
Pohjanmaan maakuntien sosiaalialan osaamiskeskus SONet BOTNIA	7,9	54 500
Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus Poske	7,3	51 000
Päijät-Hämeen ja Itä-Uudenmaan sosiaalialan osaamiskeskus Verso	7,3	51 000
Pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskus Socca	7,3	51 000
Sosiaalialan osaamiskeskus Kanta-Hämeessä, Pirkanmaalla ja Satakunnassa Pikassos	7,3	51 000
Yhteensä	100	700000

Taulukko 3. Hankkeen kustannuksien jakautuminen osatoteuttajille.

6.1.1 Ohjausryhmä

Hankkeelle perustettava ohjausryhmä on hankkeen päätöksentekoeelin. Ohjausryhmän puheenjohtajana toimii hallinnoivan osaamiskeskuksen johtaja. Ohjausryhmässä on edustus jokaisesta sosiaalialan osaamiskeskuksista, STM:stä, THL:n Sosiaalihuollon tieto ja tiedonhallinta -tiimistä ja Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelmasta sekä Kelan Kanta-palveluista. Lisäksi ohjausryhmään kutsutaan edustajat sosiaaliryhmän yliopistoverkostosta (SOSNET), ammattikorkeakouluista, toisen asteen oppilaitoksista, Hyvinvointialojen liitosta sekä sosiaalialan järjestöistä. Tarvittaessa ohjausryhmää voidaan täydentää tai kutsua asiantuntijoita kokouksiin kuultavaksi.

Ohjausryhmän tehtävät

- seurata, arvioida ja ohjata hankkeen toimintaa ja tavoitteiden toteutumista
- seurata hankkeen talouden toteutumista
- käsitellä hankkeen kirjalliset ja rahoittajalle toimitettavat muutoshakemukset (hankkeen kustannukset/kustannusarvio, tavoitteet, sisältö, toteuttamisaikataulu, avustuksen käyttötarkoitus, hankesuunnitelma, osallistujatahot)
- käsitellä valtionavustuspäätöksessä hyväksytyyn kustannusarvioon kustannuslajikohtaiset muutokset, jotka eivät ylitä kokonaisuudessaan kymmentä prosenttia (10 %) kokonaiskustannuksista
- hyväksyä hankkeessa tehtävä hankinnat, jotka ylittävät pienhankintarajan
- käsitellä maksatushakemus ennen rahoittajalle lähettämistä
- käsitellä rahoittajan edellyttämät raportit
- hyväksyä hankkeen tuotokset.

6.1.2 Keskeiset sidosryhmät

Kuvio 2. Sidosryhmät ja niiden suhde hankkeeseen.

THL:n Sosiaalihuollon tieto ja tiedonhallinta -tiimi on hankkeelle merkittävä sidosryhmä. Hankkeen käyttämien tietosisältöjen ajantasaisuuden ja oikeellisuuden varmistamiseksi hanke tekee yhteistyötä tiimin asiantuntijoiden kanssa. Tiivis yhteistyö on tarpeen, jotta voidaan varmistaa, että hankkeella on käytettävissään uusimmat sosiaalihuollon palvelutuotannon toiminnallisiin määrittelyihin, asiakastietomalliin ja sosiaalihuollon asiakastiedon kirjaamisessa käytettäviin luokituksiin liittyvät määrittelyt ja ohjeet sekä suomeksi että ruotsiksi.

Merkittävän sidosryhmän muodostavat myös Kelan Kanta-palvelut ja Sosiaalihuollon asiakastiedon arkiston suunnittelun palvelut. Yhteistyö näiden tahojen kanssa on tärkeää esimerkiksi arkiston käyttöönottoihin ja tukeen liittyvissä asioissa, sillä hanke tarvitsee käyttöönsä uusimmat toiminnallisuuksia koskevat koulutusmateriaalit sekä suomeksi että ruotsiksi.

STM linjaa ja tukee sosiaali- ja terveydenhuollon uudistusta erilaisilla ohjelmilla ja niihin liittyvillä valtioavustuksilla. Näitä ovat muun muassa Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus -ohjelma, Toivo-ohjelma sekä Suomen kestävä kasvun ohjelma (RRF). Kirjaamisen kehittäminen on yksi keino parantaa palvelujen laatua ja vaikuttavuutta, ja siksi hankkeen tekemä valtakunnallinen, sisällöllinen yhteistyö edellä mainittujen ohjelmien kanssa on tärkeää.

Hankkeen kohderyhmään kuuluvat palvelujärjestäjät ja -tuottajat muodostavat myös oman sidosryhmänsä. Kohderyhmään kuuluvien organisaatioiden tarpeet ohjaavat hankkeessa tehtävää sisällöntuotantoa. Lisäksi hanke voi edesauttaa kohderyhmistä esille nousevien ongelmakohtien tuomista valtakunnalliseen käsittelyyn. Sosiaalialan osaamiskeskusverkosto mahdollistaa laajan yhteistyön kohderyhmien kanssa eri osaamiskeskusalueilla. Kansa-koulu -hankkeiden toiminta-aikana laajentunutta alueellista toimijaverkostoa hyödynnetään myös tässä hankkeessa.

Sosiaalihuollon kirjaamista ja tiedonhallintaa kehitetään valtakunnallisesti laajassa verkostossa ja sosiaalihuollon kirjaamisen erityispiirteitä tulee nostaa esille kansallisella tasolla. Tarvittaessa hankkeessa tehdään vaikuttamis-, sisältö-, viestintä- ja tapahtumayhteistyötä kehittämistoimijoiden kuten Kuntaliiton AKUSTI -foorumin ja DigiFinlandin kanssa.

6.2 Hankkeen resurssit

Kansa-koulu 4.0 -hanke on sosiaalialan osaamiskeskusverkoston neljäs sosiaalihuollon kirjaamiseen keskittyvä kehittämissanke. Kehittämisen jatkuvuuden takaamiseksi hankkeessa hyödynnetään aiemmissa hankkeissa työskennelleitä osaamiskeskusten työntekijöitä.

Hankkeelle varataan osaamiskeskusten omien substanssiasiantuntijoiden työaikaresurssia ja hanketyöntekijöiden erityisosaamista hyödynnetään kattavasti. Mahdollisten uusien asiantuntijoiden rekrytoinnissa hyödynnetään osaamiskeskusten koko maan kattavaa ja eri toimijoihin ulottuvaa verkostoa. Näin voidaan turvata hankkeen laaja-alainen osaaminen. Hankkeen henkilötyökuukausien jakautumista kuvataan taulukossa 4.

Vastuualue	Hankerooli	Htkk
Hankkeen taloudellinen ja toiminnallinen johtaminen sekä viestinnän toteutus	Hankejohtaja ja viestintäkoordinaattori	17
Työpaketit	Aluekoordinaattorit	91,8
Yhteensä		108,8

Taulukko 4. Hankkeen henkilötyökuukausien jakautuminen.

Hanketyöskentelyssä hyödynnetään digitaalista oppimisalustaa ja etäyhteyksiä. Hankkeen työntekijät sijoittuvat eri osaamiskeskukseen, joista kukin vastaa

tarkoituksenmukaisesti henkilöstöresurssin riittävydestä, työtiloista, työvälineistä ja muista kustannuksista.

6.2.1 Hankeroolit

Hankehallinto koostuu hankejohtajasta ja viestintäkoordinaattorista. Muu hankehenkilöstö koostuu hankkeen aluekoordinaattoreista. Hankkeen operatiivisesta toteuttamisesta vastaa hankeverkosto, jonka muodostavat yhdessä hankkeen koko henkilöstö.

Hankejohtaja

- vastaa hankkeen johtamisesta ja hanketyön valtakunnallisesta koordinaatiosta
- vastaa hankkeen viestinnästä yhdessä viestintäkoordinaattorin ja muun hankehenkilöstön kanssa
- vastaa hankkeen toiminnallisesta raportoinnista
- vastaa osaltaan sidosryhmätyöskentelystä
- toimii yhteyshenkilönä rahoittajaan ja toteutusta ohjaaviin viranomaisiin

Viestintäkoordinaattori

- vastaa hankkeen viestintäsuunnitelmasta ja sen toimeenpanosta
- suunnittelee ja toteuttaa hankkeen viestintää yhdessä hankejohtajan ja muun hankehenkilöstön kanssa
- vastaa hankkeen omista viestintäkanavista ja tuottaa viestintämateriaaleja koko hankeorganisaation käyttöön muun hankehenkilöstön kanssa sovitulla tavalla
- osallistuu hankkeen toimenpiteiden suunnitteluun ja toteuttamiseen vastaten erityisesti hankkeessa tuotettavan materiaalin visuaalisesta ilmeestä, kielestä ja ydinviestien välittämisestä
- seuraa viestintäkanavista saatavaa analytiikkaa ja raportoi viestinnän tunnuslukuja hankejohtajalle

Aluekoordinaattori

- suunnittelee ja toteuttaa toimenpiteitä, jotka tukevat hankkeen tavoitteita
- toimii hankehallinnon tukena sidosryhmäyhteistyössä ja toteuttaa hankkeen viestintää sovitulla tavalla
- toimii yhteyshenkilönä hankkeen ja oman alueensa organisaatioiden välillä osallistuen mahdollisuuksien mukaan oman alueensa keskeisten toimijoiden kokouksiin ja tiedottaen hankkeen etenemisestä
- tekee resurssien salliessa muuta yhteistyötä alueellaan
- seuraa sosiaalihuollon tiedonhallintaa koskevaa valtakunnallista kehittämistyötä ja nostaa tarvittaessa hankkeen tietoon saatettuja ongelmakohtia kirjaamisen arjesta valtakunnalliseen käsittelyyn ja ongelmanratkaisuun
- raportoi omasta toiminnastaan hankkeessa hankeraportointia varten
- muut erikseen määritellyt tehtävät

6.3 Viestintä

Viestinnän tavoitteena on tukea hankkeen työpakettien toimenpiteitä ja hankkeen tavoitteiden saavuttamista. Viestintää tehdään kohderyhmästä riippuen sekä suomeksi että ruotsiksi. Aktiivinen viestintä lisää hankkeen näkyvyyttä ja voi motivoida hankkeen toimijoita sitoutumaan kehittämistyöhön. Hankkeen viestinnän toteuttamisessa kiinnitetään erityistä huomiota siihen, että ajankohtaista tietoa on helposti saatavilla.

Hankkeelle laaditaan viestintäsuunnitelma, josta käy ilmi viestinnän kohderyhmät, viestinnän aikataulu sekä suunnitellut viestintätoimet. Kohderyhmiä ja viestinnän ydinviestejä on hahmoteltu taulukossa 5. Viestintäsuunnitelmaa tarkennetaan tarvittaessa hankkeen toimintakauden aikana.

Työpaketti	Kohderyhmä	Tavoite	Ydinviesti
Työpaketti 1: Järjestetään kirjaamisasian-tuntijavalmennusta	Sosiaalihuollon organisaatiot, joissa ei ole kirjaamis-asiantuntijaa	Herättää kiinnostus valmennusta kohtaan. Kertoa valmennuksen sisällöistä. Kertoa kirjaamisasiantuntijan roolista organisaatiossa.	"Kun organisaatiostanne löytyy valmennettu kirjaamisasiantuntija, pysytte mukana alan kehityksessä."
	Mahdolliset valmennukseen osallistujat	Herättää kiinnostus valmennusta kohtaan. Kertoa valmennuksen sisällöistä. Kertoa kirjaamisasiantuntijana toimimisesta.	"Kirjaamisasiantuntijana saat viimeisintä tietoa kirjaamiseen liittyvistä asioista, pääset osaksi kirjaamisasiantuntijoiden verkostoa ja vahvistat ammatillista identiteettiäsi."
Työpaketti 2: Vahvistetaan kirjaamisasian-tuntijoiden osaamista ja sitoutumista	Aktiiviset kirjaamis-asiantuntijat	Sitouttaa aktiiviset kirjaamisasiantuntijat omaan rooliinsa sekä kirjaamisasiantuntija-verkostoihin.	"Teet arvokasta työtä. Haluamme olla tukenasi ja tarjota sinulle työkaluja, joiden avulla voit onnistua työssäsi entistä paremmin."
	Ei-aktiiviset kirjaamis-asiantuntijat	Aktivoida asiantuntijoita toimimaan paitsi omissa työyhteisöissään, myös osana kirjaamisasiantuntijaverkostoa.	"Oletko yhä kiinnostunut kirjaamisasiantuntijana toimimisesta? Olemme tukenasi, jos kaipaat apua tai et tiedä, miten pääsisit työssäsi alkuun."
	Kirjaamisasian-tuntijoiden esihenkilöt ja johto	Varmistaa, että kirjaamis-asiantuntijat saavat riittävästi tukea esihenkilöiltään ja työyhteisöltään.	"Kirjaamisasiantuntija voi onnistua työssään vain johdon, esihenkilön ja muun työyhteisön tuella."
	Koko sosiaaliala	Rakentaa Kansa-koulun sekä kirjaamisasiantuntijoiden brändiä ja tunnistettavuutta.	"Kansa-koulu-hankkeilla sekä kirjaamisasiantuntijoilla on merkittävä rooli sosiaalialan kirjaamisen kehittämisessä."
Työpaketti 3: Luodaan edellytyksiä yhteistyö-verkostoille	Hyvinvointialueiden avain- ja esihenkilöt	Kertoa Kansa-koulu-hankkeissa tehdystä työstä, jotta työ tulee huomioituksi alueellisessa valmistelussa	"Kansa-koulu-hankkeissa on luotu toimintamalleja sosiaalialan kirjaamisen kehittämiseen."

Työpaketti 4: Suunnitellaan välineitä kirjaamis- osaamisen lisäämiseen	Koko sosiaaliala	Kertoa tarjolla olevasta avoimesta materiaalista ja saada palautetta jatkokehittämisen tarpeisiin	"Avoin materiaali on maksuttomasti käytössäsi. Kerro meille, minkälaista materiaalia organisaationne tarvitsisi kirjaamisen kehittämisen tueksi."
--	------------------	--	--

Taulukko 5. Viestinnän kohderyhmiä, tavoitteita ja ydinviestejä.

Hankkeen ensisijaisia viestintäkanavia ovat hankkeen omat verkkosivut, hankkeen uutiskirje sekä hankkeen Twitter-tili. Kohdennettua viestintää tehdään sähköpostitse ja puhelimitse. Tärkeitä viestintäkanavia ovat myös hankkeen osatoteuttajien, yhteistyökumppaneiden ja sidosryhmien omat viestintäkanavat, joita pyritään hyödyntämään aktiivisen viestintäyhteistyön avulla.

Parhaan vaikuttavuuden saavuttamiseksi myös aluekoordinaattorit viestivät omilla osaamiskeskusalueillaan osallistuessaan erilaisiin työryhmiin, tapahtumiin ja kokouksiin. Viestintäkoordinaattori tukee aluekoordinaattoreita viestintään liittyvissä asioissa. Hankkeessa lisätään viestinnällistä yhteistyötä THL:n, Kelan ja hyvinvointialueiden kanssa kohderyhmien saavuttamiseksi, esimerkiksi yksityisiä palvelutuottajia voisi tavoittaa hyvinvointialueiden kanssa yhteistyössä.

Jo olemassa olevien viestintäkanavien ja -käytäntöjen vuoksi viestintä voidaan aloittaa nopeasti heti hankkeen käynnistyttyä. Hankkeen lyhyen toimintakauden vuoksi on erityisen tärkeää, että viestinnän keskeiset kohderyhmät tavoitetaan ennen kesän 2022 lomakautta. Hankkeen ensimmäisinä kuukausina viestinnän tärkeimpiä painopisteitä ovat hanketyön jatkumisesta ja uudesta tarvekartoituksesta kertominen, kirjaamisasiantuntijavalmennusten ja Verkostofoorumin markkinointi sekä viestintäyhteistyön käynnistäminen sidosryhmien kanssa.

7 Seuranta ja arviointi

Hanketyön onnistumista ja hankkeen tavoitteiden toteutumista arvioidaan koko hankkeen toimintakauden ajan. Hankejohtaja raportoi hankkeen etenemisestä säännöllisesti kokoontuvalle ohjausryhmälle, joka seuraa, arvioi ja ohjaa hankkeen välittömien tavoitteiden ja suunniteltujen toimenpiteiden toteutumista suhteessa esitettyyn aikatauluun ja talousarvioon. Hankkeesta raportoidaan rahoittajalle voimassa olevien raportointiohjeiden mukaisesti.

Raportoinnista vastaa hanketta hallinnoiva osaamiskeskus. Osatoteuttajat toimittavat toiminta-, talous- ja työaikaraportit hankehallinnoijalle, joka kokoaa ne rahoittajalle etukäteen sovituin aikaväleihin. Hanke toivoo neljän kuukauden maksatushakupäivä.

Hankkeen tavoitteiden toteutumista seurataan ennalta määriteltyjen tunnuslukujen ja palautteiden avulla (taulukko 6). Tavoitteiden toteutumista seurataan hankehenkilöstön viikoittaisissa hankekokouksissa sekä kootummin hankkeen ohjausryhmässä. Hankkeen päättyessä ohjausryhmä ja hankehenkilöstö arvioivat yhdessä hankkeen toteutumista. Hankkeen seuranta koskeva kooste ja arvioinnin tulokset julkaistaan niiden valmistuttua Innokylän verkkopalvelussa.

Työpaketti	Tulokset	Tulosten seuranta ja arviointi
------------	----------	--------------------------------

Työpaketti 1: Järjestetään kirjaamisiasiantuntija-valmennusta	Kirjaamisiasiantuntijoiden määrän lisääntyminen erityisesti tunnistetuilla katvealueilla	Valmennettujen kirjaamisiasiantuntijoiden määrä ja palaute
Työpaketti 2: Vahvistetaan kirjaamisiasiantuntijoiden osaamista ja sitoutumista	Kirjaamisiasiantuntijoiden osaaminen ja sitoutuminen lisääntyy ja rooli selkeytyy	Verkostofoorumille kirjautuneiden ja kommentoineiden sekä tilaisuuksiin osallistuneiden määrä ja palaute
Työpaketti 3: Luodaan edellytyksiä yhteistyöverkostoille	Kirjaamista kehittävien avainhenkilöiden ja esihenkilöiden yhteistyö ja verkostoituminen lisääntyy	Perustettujen yhteistyöverkostojen määrä, alueiden kattavuus ja palaute Tilaisuuksiin osallistuneiden määrä ja palaute Jaettujen materiaalien määrä ja lataukset
Työpaketti 4: Suunnitellaan välineitä kirjaamisaamien lisäämiseen	Avoin materiaali on ajantasaista ja se on helposti otettavissa käyttöön ja sovellettavissa eri organisaatioihin	Materiaalipankin kävijä- ja latausmäärät Suunnitelma peruskurssin teemasisällöistä, vaihtoehtoisista toteutustavoista ja käyttöönnotosta
Hankkeen vaikuttavuus		Valmennukseen ja verkostotyöhön osallistuvien itsearviointi ja palaute Kirjaamisiasiantuntijoiden määrä, alueellinen kattavuus ja arvio osaamisen muutoksesta valmennuksen aikana Verkostotoimintaan osallistuvien arvio toiminnan ja materiaalin hyödyistä suhteessa kirjaamisen kehittämiseen

Taulukko 6. Hankkeen arviointisuunnitelma.

7.1 Riskit ja niihin varautuminen

Hankkeen riskienhallintasuunnitelmassa (taulukko 7) arvioidaan hankkeeseen kohdistuvien riskien todennäköisyyttä ja vaikutuksia. Riskejä saattaa ilmaantua uusien vaiheiden käynnistyessä tai entisten edetessä, joten on tärkeää jatkaa riskien kartoitusta, arviointia, niiden välttämistä ja toimenpiteiden suunnittelua koko hankkeen toimintakauden ajan. Jo yhden riskitekijän toteutuminen voi vaikuttaa muiden riskien äkilliseen toteutumiseen.

Riskin kuvaus	Seuraus, jos riski toteutuu	Toimenpiteet riskin poistamiseksi tai pienentämiseksi	Vastuutaho
Hanke menettää työpanosta ja osaamista: hankehenkilöstön sairastuminen tai siirtyminen muihin tehtäviin	Hankkeen resursseja kohdentuu henkilöstön uudelleen rekrytointiin. Uudelleen rekrytointi kuormittaa hankehallintoa. Tarvittavaa osaamista ei saada riittävän nopealla aikataululla. Hankkeen tavoitteet eivät toteudu tai toteutuvat vain osittain.	Hankkeessa työskentelee useita asiantuntijoita, joiden työpanosta voidaan tarvittaessa suunnata täydentämään puuttuvaa resurssia. Hankesuunnitelma on aikataulutettu ja sitä tarkennetaan koko hankkeen ajan niin, että seuraavat toimenpiteet ovat kirjattuna. Onnistumisen kannalta keskeinen tieto kirjataan dokumentteihin, joihin hankehenkilöstöllä on pääsy. Hankkeen	Osatoteuttajat, hankejohtaja

		toteutuksen taustalla on sosiaalialan osaamiskeskusten asiantuntijaverkosto, joka pystyy mahdollisesti minimoimaan henkilöriskejä. Hankkeen aikana huolehditaan työnantajien riittävästä tuesta työn tekemiselle.	
Liian lyhyeksi osoittautuva hankeaika	Hankkeen tavoitteita ei saavuteta. Valmistelusta ei edetä riittävän nopeasti toteutukseen.	Hankkeen toimenpiteet aikataulutetaan ja suunnitellaan niin, että niiden vaatima työmäärä on realistinen hankeaikana toteutettavaksi.	Ohjausryhmä
Toiminta-alueen laajuus suhteessa käytettävissä olevaan resurssiin	Toiminta-alue on asetettu liian laajaksi, jolloin tavoitteita ei saavuteta tai saavutetaan vain osittain. Hankehenkilöstön työssä jaksamisen ongelmat ja liian suuri vastuualue yksittäisellä työntekijällä. Hanketyöntekijöiden erityisasiantuntijuus sekä omalla maantieteellisellä että sisällöllisellä toiminta-alueella on sekä mahdollisuus että suuri riski.	Hanketyöntekijöiden toiminta- ja vastuualueet suunnitellaan niin, että ne ovat realistista toteuttaa. Hankkeessa hyödynnetään digitaalista oppimisalustaa ja etäyhteyksiä kaikissa mahdollisissa palaverissa. Näin hanketyöntekijöiden työajan kohdentuminen on tehokasta. Hanketyöntekijöiden erityisosaamista hyödynnetään kattavasti mutta suhteessa resursseihin.	Ohjausryhmä, hankejohtaja

Toimintaympäristössä tai toimijoissa tapahtuvat muutokset, jotka vievät kohderyhmien resursseja	Kohderyhmät eivät ole riittävän sitoutuneita, jolloin osallistujia ei saada hankkeen järjestämiin valmennuksiin tai tilaisuuksiin. Muut organisaatioissa tapahtuvat muutokset priorisoidaan hankkeen toimenpiteiden edelle.	Hankkeen valmennukset ja tilaisuudet järjestetään joustavasti. Avoimet materiaalit hyödyntävät kohderyhmiä huolimatta siitä, ovatko he osallistuneet hankkeen valmennuksiin.	Ohjausryhmä
Kumppanien sitoutumattomuus	Keskeisten yhteistyökumppaneiden sitoutumattomuus vaikeuttaa tavoitteiden toteutumista sekä hankkeen toimenpiteiden vaikuttavuutta.	Hanke on valmisteltu aikaisemmista hankkeista saadun palautteen pohjalta ja valmistelussa on kuultu sidos- ja kohderyhmiä. Toiminnan alussa määritellään keskeisten sidosryhmien tavoitteet suhteessa haettavaan hankkeeseen. Hankkeen keskeiset tavoitteet ja toimenpiteet on käsitelty sosiaalialan osaamiskeskusverkostossa. Hankkeen rahoitus koostuu kokonaan valtionavustuksesta, joten hankkeelle ei tarvitse hankkia omarahoitusta, aiesopimuksia tai muita sitovia yhteistyösopimuksia.	Ohjausryhmä
Osaamisen puutteet, substanssin asiantuntijoita ei ole riittävästi saatavilla	Hankkeen tavoitteet eivät toteudu. Hankkeen toiminta ei kohdistu siten, että saavutettaisiin kohderyhmää	Osaamiskeskusten omien substanssiasiantuntijoiden resurssia varataan hankkeelle. Tarvittavien asiantuntijoiden rekrytointi aloitetaan	Osatoteuttajat, hankejohtaja

	riittävästi palvelevia ja hyödyntäviä toimenpiteitä ja sisältöjä. Hankkeen tulokset eivät juurru tai ne koetaan hyödyttömäksi.	ajoissa ja siinä hyödynnetään osaamiskeskusten koko maan kattavaa ja eri toimijoihin ulottuvaa verkostoa. Asiantuntijuutta kootaan myös meneillään olevien sosiaalihuollon tiedonhallinnan kehittämishankkeiden ja organisaatioiden tiedonhallinnan ja kirjaamisen ammatillisista.	
Yhteistyön toimimattomuus ja ristiriidat sekä hankkeen sisällä että eri toimijatahojen välillä	Toimijoiden väliset jännitteet voivat hidastaa ja estää tavoitteiden toteutumista. Tiedonkulku hankkeessa ei toimi tai syntyy väärintymmärryksiä.	Toimijoiden tehtävät, vastuut, yhteiset toimintatavat ja tavoitteet sovitaan selkeästi. Tiedonkulkuun kiinnitetään erityistä huomiota. Keskusteluilmapiiri pyritään pitämään avoimena, vuorovaikutteisena, kaikkia osapuolia kuulevana ja arvostavana. Ristiriitoihin puututaan ja niihin etsitään ratkaisuja varhaisessa vaiheessa. Hanke pohjautuu jo pitkään toteutuneeseen ammatilliseen yhteistyöhön keskeisten toimijoiden kanssa.	Ohjausryhmä, hankejohtaja, hanketyöntekijät
Hankkeessa tarvittavaa ajantasaista materiaalia ei ole saatavilla suomen- ja ruotsinkielisenä	Hankkeen toimenpiteet viivästyvät ja tuotoksia ei saada valmiiksi hankaikana. Hanke ei pysty päivittämään tekemäänsä materiaalia.	Käydään keskustelua sisältöä tuottavien sidosryhmien kanssa ajantasaisesta ja monikielisestä materiaalista. Tuodaan esille hankkeen lyhyt toiminta-aika.	Ohjausryhmä

Viestintä ei tavoita	Sisäisen viestinnän osalta hankehenkilöstö ei tiedä tai tunnista odotettua toimintaa ja tuloksia hankkeessa. Hankehenkilöstön eri roolit jäävät epäselviksi. Ulkoisen viestinnän osalta tietoisuus hankkeessa tapahtuvassa toiminnasta ei tavoita kohderyhmiä tai jää puutteelliseksi. Yhteistyökumppanit eivät tiedä mitä heiltä odotetaan.	Hankkeen alkaessa määritellään viestinnän tavoitteet, keskeiset kohderyhmät ja kanavat. Tiedotuksessa hyödynnetään laajasti eri viestintäkanavia sekä osaamiskeskusten ja muiden yhteistyökumppaneiden olemassa olevia viestintäkeinoja ja yhteystietoja.	Ohjausryhmät, hankejohtaja, hanketyöntekijät
Budjetin ylittyminen	Budjetin riittämättömyys voi johtaa tarpeettomiin toimintojen karsimisiin ja siten osaltaan vaikuttaa tavoitteiden toteutumiseen.	Hankkeen kustannuksista pääosa syntyy henkilöstökustannuksista ja muista hyvin arvioitavissa olevista kustannuksista. Budjettia seurataan jatkuvasti ja kustannuksia kerrytetään vain budjetin puitteissa.	Ohjausryhmä, osatoteuttajat, hankejohtaja

Taulukko 7. Hankkeen riskien arviointi.

